

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΣ ΔΥΤΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ, ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ, ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Μοναστήρια ως πνευματικά κέντρα

Ως τα μέσα του 9^{ου} αι.: οι μόνοι χώροι όπου καλλιεργούνταν τα γράμματα και οι τέχνες ήταν οι αυλές των βασιλιάδων και τα μοναστήρια

- Διαθέτουν βιβλιοθήκη: οι μοναχοί αντέγραφαν τη Βίβλο, πατερικά κείμενα, χρονικά, βιογραφίες Αγίων, επιστημονικά και ποιητικά έργα της λατινικής φιλολογίας, γερμανικά ηρωικά άσματα.
- Αποτελούν σχολεία λόγιας ή θρησκευτικής παιδείας. ← πολλοί από τους μοναχούς προέρχονται από οικογένειες ευγενών

Κυριότεροι εκπρόσωποι πνευματικής ζωής (κληρικοί):

- Γρηγόριος, επίσκοπος της Τουρ: ο μεγαλύτερος ιστορικός της μεσαιωνικής Δύσης.
- Ισίδωρος: επίσκοπος Σεβίλλης

Καρολίδεια αναγέννηση

Αξιόλογη ακμή την εποχή του Καρλομάγνου.

Κέντρο: η πρωτεύουσά του, το Ακυίσγρανο (Άαχεν)

➤ Ίδρυση **Ακαδημίας**:

- τόπος συγκέντρωσης λογοτεχνών, καλλιτεχνών, ποιητών, θεολόγων αρχιτεκτόνων, μουσικών από όλη την Ευρώπη.
- αντιγραφή βιβλίων. Καθιέρωση ενός νέου είδους ευκρινέστερης γραφής: καρολίδεια μικρογράμματα γραφή.
- Ανακάλυψη κειμένων λατινικής λογοτεχνίας → πρότυπα για την ποίηση
- Διδασκαλία αρχαίων γλωσσών, ρητορικής, γεωμετρίας, γεωγραφίας, μουσικής.

➤ Ίδρυση σχολείων.

➤ Τέχνη: επιρροή από ρωμαϊκά πρότυπα.

Λογοτεχνία:

➤ **ως το 13^ο αι.**

- ✓ Τους πρώτους αιώνες όλα τα συγγράμματα γράφονταν στα λατινικά
- ✓ Αξιόλογα έργα τοπικής γραφής
 - Έπος Μπεογούλφ (αγγλοσαξονικά, 7^{ος} αι.)
 - Βίοι Αγίων (γαλλικά, 9^{ος} αι.)
 - Άσμα Ρολάνδου (γαλλική δημώδης, 12^{ος} αι.)
 - Έπος Νιμπελούγκεν (γερμανική, 12^{ος} αι.)

➤ **13^{ος} -14^{ος} αι.**

- ✓ Κυρίως ιπποτικά έμμετρα μυθιστορήματα με κεντρικό θέμα τον έρωτα

- ✓ Ακμή λογοτεχνίας στην Ιταλία
 - Φλωρεντία
 - Δάντης (1263 -1321): *Θεία Κωμωδία*
 - Πετράρχης (1304- 1374): *Λυρικά*
 - Βοκκάκιος (1313 – 1375): *Δεκαήμερο*

Επιστήμη

Ίδρυση *πανεπιστημίων* (με την υποστήριξη και τον έλεγχο της Εκκλησίας)
: Μπόλونيا, Οξφόρδη, Παρίσι

→ αντιπαραθέσεις για επιστημονικά θέματα και επιστημονικά ζητήματα
→ έρευνα φυσικού κόσμου

13^{ος} αι.

- **Θωμάς Ακινάτης**: προσπάθεια συμβιβασμού παλαιάς γνώσης με δόγμα , προσαρμόζοντας τον Αριστοτέλη στις ανάγκες της χριστιανικής πίστης.
- **Ρογήρος Βάκων**: απελευθέρωση από σχολαστική φιλοσοφία → προάγγελος πειραματικής μεθόδου στην επιστήμη.

Τεχνολογία

Ελάχιστες τεχνολογικές πρόοδοι · οι περισσότερες τους τελευταίους αιώνες

- Αρκετές έχουν σχέση με τη γεωργική παραγωγή: π.χ. νερόμυλοι
- Υαλογραφία (βιτρώ) : 12^{ος} αι.
- Ελαιογραφία
- Πυροβόλο όπλο : 14^ο αι.

ΤΕΧΝΗ

- ως τον 11^ο αι.:
 - Αβεβαιότητα, ρευστότητα, αναζητήσεις: διασταύρωση εθνικής τέχνης γερμανικών φύλων με ελληνορωμαϊκή, βυζαντινή και, αργότερα, αραβική.
 - ρομανική, γοτθική τέχνη
- από τα μέσα του 11^{ου} αι.
 - ανερχόμενη παπική δύναμη, θρησκευτικός ενθουσιασμός πιστών → ιδιαίτερη ταυτότητα στη δυτική τέχνη

Αρχιτεκτονική:

Βυζαντινές επιδράσεις :

Παρεκκλήσιο ανακτόρων Καρλομάγνου στο Ααχεν, σύμφωνα με το αρχιτεκτονικό σχέδιο του Αγίου Βιταλίου στη Ραβέννα και του ναού των αγίων Σεργίου και Βάκχου στην Κωνσταντινούπολη

Ρομανικός ρυθμός (παράδειγμα: μητρόπολη Πίζας)

Αφετηρία η ρωμαϊκή βασιλική

Συμπαγής, στερεή δομή. Αψίδες, ημικυκλικά τόξα, λίθινοι θόλοι, πύργοι κωδωνοστασίων, γλυπτική ανθρώπινου σώματος (κυρίως στο εξωτερικό του ναού), τοιχογραφίες στο εσωτερικό

Γοτθικός ρυθμός : τεράστια εξάπλωση στην περιοχή βόρεια των Άλπεων ως το 19^ο αι. (Παναγία Παρισίων, 12^{ος} αι. , Καθεδρικοί ναοί Σαρτρ (12^{ος} - 13^{ος} αι., Κολωνίας , 13^{ος} αι. κ.α.)

Μεγάλο ύψος, τεθλασμένα, οξυκόρυφα τόξα, εξωτερικές αντηρίδες, μεγάλα παράθυρα με υαλογραφίες

Γλυπτική

- Βυζαντινή επιρροή
 - σε έργα μικροτεχνίας, μικρογλυπτικής και μεταλλοτεχνίας
 - έλλειψη ενδιαφέροντος για τη μνημειακή γλυπτική → γλυπτικός διάκοσμος στους ναούς της Δυτικής Ευρώπης μετά την επικράτηση του ρομανικού ρυθμού.
- Από το 13^ο αι. : επιρροή της ελληνοιστικής τέχνης στα έργα της γοτθικής γλυπτικής: θεατρικότητα σκηνών, αμεσότερη έκφραση ανθρώπινων συναισθημάτων.

Ζωγραφική

Στο μεγαλύτερο μέρος του μεσαίωνα επιρροή από τη βυζαντινή ζωγραφική : μικρογραφίες εκκλησιαστικών χειρογράφων

13^{ος} αι.

εκκοσμίκευση θρησκευτικών θεμάτων → αντανάκλαση φεουδαρχικής κοινωνικής δομής , αναπτυσσόμενης αστικής τάξης.

Προσπάθεια απόδοσης με φυσικότερο τρόπο των μορφών (επίδραση από κλασική αρχαιότητα) → εξάπλωση σε όλη της Ευρώπη το 14^ο αι. (διεθνής γοτθικός ρυθμός).

Τζιόττο (1266 – 1337): απομάκρυνση από βυζαντινό αι γοτθικό ρυθμό· σηματοδοτεί την αρχή της νεότερης ζωγραφικής.